

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات

مرکز مطالعات و توسعه آموزش

طرح درس

نام درس: آموزش بهداشت و ارتباطات	تعداد واحد (نظری- عملی): ۲ واحد نظری
نیمسال تحصیلی ارائه درس: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲	مدرس: دکتر رضا فاریابی
رشته تخصصی مدرس: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	آخرین مدرک تحصیلی مدرس: دکترای تخصصی PhD
مقطع و رشته تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی	تعداد دانشجو: ۱۲
نام دانشکده: بهداشت	گروه آموزشی: بهداشت عمومی ۱۴۰۰
<p>شرح درس: آموزش بهداشت و ارتباطات درسی است که پس از فراگیری آن دانشجویان به عنوان کارشناسان بهداشت عمومی توانمندی لازم را برای نیازسنجی، اولویت بندی مشکلات، تدوین استراتژی، طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخلات را کسب نموده و همچنین با پیش نیازهای اساسی انجام مداخلات آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت آشنا می شوند. همچنین اصول ارتباطات و کار در جامعه و جلب مشارکت جامعه را می آموزند. به بیانی دیگر: با فراگیری کامل این درس روش اصولی علمی و منطقی حل مشکلات و معضلات جامعه را یاد گرفته و قادر خواهند شد با نوعی تفکر سیستماتیک (منظم و علمی) به حل معضلات جامعه و پیشگیری از بیماریهای واگیر و غیر واگیر و همچنین سوانح و حوادث در جامعه بپردازند. آنها از اصول علمی این درس برای طراحی آموزشی دوره ها و جلسات آموزشی، اجرای برنامه های آموزش بهداشت در مراکز بهداشتی درمانی و محل کار، زندگی، تفریح و مکانهای آموزشی و هر جایی که مردم کار و زندگی می کنند برای پیشگیری از بیماریها و حوادث و عوارض آنها در تمامی سطوح پیشگیری استفاده خواهند کرد. انتظار می رود دانشجویان با دقت دروس را مطالعه نموده، تکالیف را بموقع انجام داده و بموقع و هر جلسه در کلاسهای حضوری شرکت نمایند. بلافاصله در حین یا پس از هر جلسه کلاس سؤالات خود را مطرح و اشکالات احتمالی را برطرف نمایند.</p>	

جلسه: اول

عنوان: تعاریف و اهداف آموزش بهداشت

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

تعاریف متعدد آموزش را یاد گرفته و بتواند کلید واژه های اساسی تعاریف را توضیح دهد
علت اهمیت درس آموزش بهداشت و ارتباطات را برای کارشناسان بهداشت عمومی توضیح دهد
ارتقاء سلامت را تعریف کند
اهداف اصلی و اهداف واسطه ای آموزش بهداشت را توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با تعاریف، اهمیت و اهداف آموزش بهداشت بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه، ارائه سمینار کلاسی

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: دوم

عنوان: تاریخچه، دامنه فعالیت و مدل‌های آموزش بهداشت

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

تاریخچه آموزش بهداشت را شرح دهید

دامنه فعالیت‌های آموزش بهداشت را بشناسید

اصول آموزش بهداشت را توضیح دهید

مدل‌های آموزش بهداشت

نکات مهم در فعالیت‌های آموزش بهداشت را تحلیل نمایید

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد

دانشجو در تمامی بحث‌های گروهی مرتبط با درس بطور بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی‌های خود ارائه دهد

دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه، ارائه سمینار کلاسی

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ‌تاپ، پاورپوینت

جلسه: سوم

عنوان: نقش آموزش بهداشت در پیشگیری از بیماریها

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

نقش آموزش بهداشت در سطوح مختلف پیشگیری را شرح دهید
نقش آموزش بهداشت در پیشگیری از بیماریهای واگیر را توضیح دهید
نقش آموزش بهداشت در پیشگیری از بیماریهای مزمن را شرح دهید
نقش آموزش بهداشت در برنامه های بهداشت خانواده را تحلیل نمایید
اهمیت آموزش بهداشت در برنامه های بهداشت مدارس را شرح دهید

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه، ارائه سمینار کلاسی

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: چهارم

عنوان: رفتار بهداشتی ۱

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

رویکردهای آموزش بهداشت را شرح دهید
آموزش بهداشت با تبلیغات را مقایسه کنید
رفتار بهداشتی و عوامل تأثیرگذار بر رفتار را توضیح دهید

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده با حرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه، ارائه سمینار کلاسی

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: پنجم

عنوان: رفتار بهداشتی ۲

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

نحوه تغییر دانش را شرح دهید

نگرش و روشهای تغییر آن را توضیح دهید

عوامل مؤثر بر تغییر یا عدم تغییر رفتار را شرح دهید

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده با حرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه، ارائه سمینار کلاسی

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: ششم

عنوان: تعاریف و مفاهیم ارتقاء سلامت

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

ارتقاء سلامت را تعریف کند

مفاهیم، اصول و استراتژیهای ارتقای سلامت را شرح دهد

مداخلات ارتقای سلامت طبق مدل ارتقای سلامت تاناویل را توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد

دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد

دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه، ارائه سمینار کلاسی

وسایل کمک آموزشی:
تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هفتم

عنوان: برنامه ریزی در آموزش بهداشت

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

مراحل برنامه ریزی و ارزشیابی در آموزش بهداشت را شرح دهد

انواع برنامه های آموزش بهداشت را توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با روش حل مسئله، بحث گروهی، بارش افکار و یادگیری الکترونیک بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد

دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هشتم

عنوان: ارتباطات در آموزش

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

ارتباط را به درستی تعریف کند
ویژگیهای ارتباط مؤثر در آموزش را شرح دهد
اهمیت ارتباط مؤثر در آموزش را تحلیل کند

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده با حرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: نهم

عنوان: یادگیری و هدفهای آموزشی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

تعاریف و مفاهیم یادگیری را توضیح دهد
ضرورت تعیین هدفای آموزشی را توضیح دهد
ویژگیهای اهداف شناختی، عاطفی و روان حرکتی را شرح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: دهم

عنوان: رسانه ها و وسایل کمک آموزشی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

رسانه و وسایل کمک آموزشی را تعریف کرده و تفاوت آنها را توضیح دهد

خصوصیات رسانه ها و وسایل کمک آموزشی را شرح دهد

عوامل مؤثر بر انتخاب رسانه ها را توضیح دهد

ویژگیهای یک رسانه آموزشی مناسب را تحلیل نماید

رسانه های مختلف را با ذکر علت طبقه بندی نماید

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: یازدهم

عنوان: روشهای آموزش بهداشت ۱

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

تعریف روش سخنرانی، مزایا و معایب سخنرانی و روش انجام سخنرانی اثربخش را شرح دهد

تعریف روش بحث گروهی، مزایا و معایب بحث گروهی و روش انجام بحث گروهی اثربخش را شرح دهد

تعریف روش پانل، مزایا و معایب پانل و روش انجام پانل اثربخش را شرح دهد

تعریف روش سمپوزیم، مزایا و معایب سمپوزیم و روش انجام سمپوزیم اثربخش را شرح دهد

تعریف روش سمینار، مزایا و معایب سمینار و روش انجام سمینار اثربخش را شرح دهد

تعریف روش کنفرانس، مزایا و معایب کنفرانس و روش انجام کنفرانس اثربخش را شرح دهد

تعریف روش کنگره، مزایا و معایب کنگره و روش انجام کنگره اثربخش را شرح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده با حرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد

دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد

دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: دوازدهم

عنوان: روشهای آموزش بهداشت ۲

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

تعریف روش کارگاه آموزشی، مزایا و معایب کارگاه و روش انجام کارگاه اثربخش را شرح دهد

تعریف روش نمایش عملی، مزایا و معایب نمایش عملی و روش انجام نمایش عملی اثربخش را شرح دهد

تعریف روش ایفای نقش آموزشی، مزایا و معایب ایفای نقش و روش انجام ایفای نقش اثربخش را شرح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد

دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد

دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، کلاس درس وارونه

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: سیزدهم

عنوان: آموزش بهداشت فردی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

تعریف، هدف و اصول مشاوره را توضیح دهد
مشاوره بهداشتی را تعریف نکوه و مراحل آن را شرح دهد
روشهای ارائه و انتقال پیامهای بهداشتی را توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: چهاردهم

عنوان: ارتباطات

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

ارتباط را تعریف و انواع آن را شرح دهد

اجزاء تشکیل دهنده ارتباط و ویژگیهای آنها را توضیح دهد

نقش ارتباطات جمعی در آموزش بهداشت را با ذکر مثال شرح دهد

استفاده از وسایل کمک آموزشی برای انتقال پیامها را توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد

دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کتد

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد

دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: پانزدهم

عنوان: اقدام در جامعه

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

طرز تهیه انواع نشریات بهداشتی را توضیح دهد
کاربرد رسانه ها در آموزش بهداشت را شرح دهد
مسئولیت‌های ۷ گانه آموزش دهندگان سلامت را بیان کند
مداخلات ارتقای سلامت طبق مدل تانهیل را با ذکر مثال شرح دهد
جلب حمایت همه جانبه سلامت را با ذکر مثال توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده با حرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: شانزدهم

عنوان: ارزشیابی و پژوهش در آموزش بهداشت

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

موانع و مشکلات آموزش بهداشت را توضیح دهد
انواع ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت را شرح دهد
پژوهش در آموزش بهداشت و نکات مهم آن را توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد
دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هفدهم

عنوان: رفع اشکال و مروری بر مباحث قبلی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

دانشجو مباحث جلسات قبل را به خوبی توضیح دهد

عاطفی:

دانشجو در تمام مباحث تدریس شده باحرکت سر و برقراری تماس چشمی نسبت به موضوعات این جلسه توجه نشان دهد

دانشجو در تمامی بحث های گروهی مرتبط با درس بطور فعال شرکت کند

روانی-حرکتی:

دانشجو سمینار کلاسی مرتبط با درس را به خوبی و با درگیر کردن همکلاسی های خود ارائه دهد
دانشجو تکالیف ارائه شده مرتبط با درس را به خوبی ارائه دهد

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی:

تخته، لپ تاپ، پاورپوینت

شیوه ارزشیابی

سهم نمره از ۱۰۰ درصد

فعالیت

نوع ارزشیابی

۵

انجام تکالیف

تکوینی

۱۰

پاسخ به سوالات کلاسی

۵

رعایت اخلاق حرفه ای

۴۰

آزمون میان ترم

۴۰

آزمون پایان ترم

تراکمی

آزمون (الکترونیک) به صورت سوالات چند گزینه ای، سوالات پاسخ کوتاه، معرفی کیس و سوالات پاسخ کوتاه در مورد آن

منابع درس

- ارتباطات شناسی جامعه باقر، ساروخانی، اطلاعات
آموزش بهداشت منوچهر، محسنی ، طهوری
راد محسنیان ارتباط شناسی ،سروش انتشارات
کتاب جامع بهداشت عمومی ، تالیف اساتید دانشگاه علوم پزشکی کشور ، انتشارات ارجمند، آخرین چاپ
4-دستورالعمل های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
۵- سایتهای WHO و CDC و...